

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060404

DOM
2025-01-23
Stockholm

Mål nr
P 1200-24

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2024-01-03 i mål nr P 4883-23, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. Bostadsrättsföreningen Näktergalen 1, 716405-6520

2. Cou AB, 559269-3781
Engelbrektsgratan 37
114 32 Stockholm

Motpart

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun
Box 8314
104 20 Stockholm

SAKEN

Bygglov för uppsättande av markiser på ett flerbostadshus på fastigheten A i Stockholms kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom och upphäver Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommuns beslut den 21 december 2022, § 57, dnr 2022-10857-575, samt förklarar att de sökta åtgärderna inte kräver bygglov.

Dok.Id 2152436

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Cou AB och **Bostadsrättsföreningen Näktergalen 1** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja beslutet om avslag och återförvisa ärendet till stadsbyggnadsnämnden för beviljande av bygglov, i den mån lov krävs.

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun har avstått från att yttra sig.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Cou AB har till stöd för sitt överklagande anfört i huvudsak följande.

Bytet av markiser bör inte kräva bygglov. Byggnadens yttre har inte avsevärt påverkats. Infästningen i fasad har inte ändrats synbart och är utförd enligt samma princip som tidigare. I stället för tre markiser som tidigare är de nya markiserna två sammanhållna, vilket innebär ett mer enhetligt utseende och underordnar sig fasaden än mer. Färgen är gul i stället för lila. Restaurangens namn finns enbart på markisens kappa.

Om markiserna ändå ses som lovpliktiga bör bygglov ges, eftersom markiserna kan anses helt motsvara kraven i kommunens egen vägledning och i övrigt uppfyller alla förutsättningar för bygglov enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Det bör inte vara fråga om ovarsamhet när det gäller enstaka markiser i gatuplan, eftersom markiser av aktuellt slag är förväntade inslag i stadsrummet och inte påverkar arkitekturens karaktärsdrag. Markiserna är inte heller förvanskande då de inte i någon avgörande omfattning skymmer betydelsefulla fasaddelar. De avviker inte heller i stil från ursprungsbyggnaden eller andra markiser i stenstaden på sådant sätt att de inte kan ses som anpassade till byggnaden.

Cou AB har gett in fotografier och sakkunnigutlåtanden avseende kulturvärden och arkitektur till stöd för sin talan.

Bostadsrättsföreningen har till ställt sig bakom Cou AB:s utveckling av talan och bland annat lagt till att den ursprungliga 1800-talskaraktären av byggnadens nedre del redan väsentligen gått förlorad vid tidigare ombyggnationer samt att restaurangens personal behöver markiser av arbetsmiljömässiga skäl under sommartid.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det krävs bygglov för en ändring av en byggnad inom detaljplanelagt område som innebär att byggnaden byter färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial eller byggnadens yttre utseende påverkas avsevärt på annat sätt, se 9 kap. 2 § första stycket 3 c PBL.

Det står klart att byggnaden har ett högt kulturhistoriskt värde och ligger inom detaljplanelagt område. Byggnaden har vita markiser över fönstren utmed byggnadens båda gatufasader och har sedan tidigare också haft markiser i gatuplan. Inget annat har framkommit än att dessa varit lagligen uppförda. Frågan om i vilken utsträckning byggnadens yttre utseende har påverkats får därför bedömas utifrån hur det såg ut med de gamla markiserna i gatuplanet. De huvudsakliga förändringarna innebär att de tidigare tre markiserna har ersatts av en sammanhållen markis per gatufasad. De två markiserna är också något längre än tidigare och sträcker sig över stuprännorna på byggnaden. Färgen har ändrats från lila till gul och till skillnad från tidigare, då företagsnamnet var centrerat på markisernas ovansida vid utfällt läge, syns det nuvarande företagsnamnet på kappan även när markiserna är infällda. Mark- och miljööverdomstolen anser att de genomförda förändringarna inte innebär att det skett en sådan avsevärd påverkan på byggnadens yttre utseende att bygglov har krävts. I detta ligger också att ändringen inte innebär att byggnadens karaktärsdrag eller områdets kulturvärden påverkas på ett sätt som strider mot varsamhetskravet eller förvanskningförbudet i 8 kap. 13 och 17 §§ PBL. (Jämför rättsfallet MÖD 2019:25.)

Eftersom åtgärderna inte kräver bygglov ska nämndens beslut upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg och Petra Bergman, referent, tekniska rådet Ewa Andrén Holst samt hovrättsrådet Katarina Berglund.

Föredragande har varit Julia Lodén.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2024-01-03
meddelad i
Nacka

Mål nr P 4883-23

PARTER

Klagande

1. Cou AB
Engelbrectsgatan 37
114 32 Stockholm

2. Brf Näktergalen 1

Motpart

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun
Box 8314
104 20 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länstyrelsen i Stockholms läns beslut 2023-06-14 i ärende nr 403-9114-2023,
se [bilaga 1](#)

SAKEN

Bygglov för uppsättande av markiser på ett flerbostadshus på fastigheten
A i Stockholms kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagande.

BAKGRUND

Cou AB, som driver restaurangen Coup d'Etat på Engelbrektsgatan i Stockholm, inkom sommaren 2022 med en ansökan om bygglov i efterhand för att sätta upp markiser ovanför restaurangens fönster. Ansökan hade föranletts av att en tillsynsanmälan om markiserna hade inkommit till Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun. Markiserna ser ut enligt följande.

Bilder från nämndens akt

På fasaden har det tidigare funnits andra markiser. Stadsbyggnadsnämnden bedömde att de nu aktuella markiserna var ovarsamma enligt 8 kap. 17 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, gentemot byggnadens karaktärsdrag och ansökan avslogs därför. Cou AB och Brf Näktergalen 1, som äger huset, överklagade nämndens beslut till länsstyrelsen, som dock delade nämndens bedömning och överklagandet avslogs därför.

Cou AB och Brf Näktergalen 1 har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Cou AB och Brf Näktergalen 1 har yrkat att underinstansernas beslut ska upphävas och att bygglov ska beviljas för markiserna.

Cou AB och Brf Näktergalen 1 har till stöd för sina överklaganden uppgett väsentligen samma omständigheter som de uppgav till länsstyrelsen.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen delar underinstansernas bedömning att den aktuella åtgärden kräver bygglov. Domstolen delar vidare bedömningen att markiserna i dess nuvarande utformning står i strid med varsamhetskravet i 8 kap. 17 § PBL på grund av deras storlek, placering och utbredning på fasaden. Överklagandet ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast 24 januari 2024.

Ludvig Wiklander

Ylva Kvist Trelje

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Ludvig Wiklander, ordförande, och tekniska rådet Ylva Kvist Trelje.